

Székesfehérvár és Vidéke

Az újság a 130 éves múltú, azonos címmel megjelent napilap utódjaként a 2013-as Szent István Emlékév eseményeihez kapcsolódva jelenik meg.

Társadalmi, közművelődési és szépirodalmi
KÖZLÖNY

Megjelenés:
minden páros héten, csütörtökön
Székesfehérváron
Ingyenesen terjesztve

A TARTALOMBÓL: Helyben történt - 2. oldal • Múltidéző - 4. oldal • Fehérváriak mesélnek - 5. oldal • Civilben - 7. oldal

Ismét méltó helyen...

Volt egy fontos és meghatározó momentuma annak a megemlékezésnek, amit kedden délután rendeztek a Csók István Képtárban. Mert ez nem csak egy emlékezés, egy könyvbemutató volt. Sokkal több annál. Ezen a délutánon, estén hivatalosan, nyilvánosan is méltó helyre került egy olyan ember, aki sokat tett a városért, ám később ezért nem elismerést kapott, hanem üldözöttséget.

Csitáry Emil életében is sokan tisztelték, még ha nyilvánosan nem is mindig tehetők, és az utóbbi években városunkban is egyre többet hallani róla, munkásságáról, és egyre több helyen találkozunk nevével, akár a róla elnevezett utca tábláján, akár az uszoda bejáratán, akár a Rózsa-ligeti savanyúvíznél. Ma már tisztelet övezi ismét nyíltan, és ennek a tiszteletnek méltó kifejezése volt az a pillanat, amikor a Csitáry Emil emlékiratait tartalmazó kötet bemutatásán Cser-Palkovics András polgármester a város nevében bocsánatot kért elődjétől az őt ért sérelmek miatt.

A keddi ünnepi programsorozattal tisztelgett

Csitáry G. Emil unokái, egyik dédunokája, sőt legifjabb családtagként ükunokája is jelen volt a meghatározó rendezvényen, melyet az egykori polgármester tiszteletére rendeztek

a város egykori polgármestere és meghatározó személyisége, Csitáry Emil emléke előtt a 2013-as Szent István Emlékév keretében. Délután négy órakor mécesest gyűjtöttak sírjánál, a Csók István Képtárban pedig bemutatták a néhai városvezető emlékiratait tartalmazó új kötetet, amelyről Ujváry Gábor, a 2013-as Emlékbizottság tagja, a Kodolányi János Főiskola Történelem Tanszékének tanszékvezető főiskolai tanára beszélt, majd Bobory Zoltán olvasott fel belőle részleteket. Cser-Palkovics András polgármester köszöntőjében méltatta neves elődjét, aki kiemelkedő szerepet játszott az 1938-as jubileumi Szent István Év eseményeinek megszervezésében, melyek közül a legjelentősebb a Székesfehérváron megrendezett Országgyűlés, amely augusztus 20-át nemzeti ünnepé nyilvánította Szent István tiszteletére. A polgármester szerint a város kötelessége, hogy a 2013-as Szent István Emlékév keretében tisztelegjen a nagy elődök előtt, így külön megemlékezést szenteljen Csitáry Emilnek, akinek személyisége, munkája, tevékenysége

folytatás a 3. oldalon

A város hűtőszekrényé

Néha teszünk olyan dolgokat, amelyekről nem sejtjük, hogy valaha még valamilyen jelentőségük lehet. Így voltam ezzel én is, amikor 1988-ban a belvárosban járva megnyomtam nem éppen csúcsmínőségű, ám használható NDK-s fényképezőgépem exponáló gombját. Mert valami érdekeset láttam. Valamit feltártak az Országalmánál, ám, hogy mit, nem tudtam.

De mivel sejtettem, hogy vissza is temetik, így lefotóztam. És lám, ennyi idő elteltével tudom,

hogy volt értelme. Hiszen most a kedves Olvasónak is megmutathatjuk, miről is tárgyalt többek között a város közgyűlése pénteken. A tanácskozás egyik témája volt ugyanis az a vélhetően XVII. századi jégverem, ami az Országalma környékén található a föld alatt, és amit Siklósi Gyula régész 1988-ban tárt fel. Egy képviselői felvétel kapcsán tárgyaltak róla a városatyák, annak esetleges feltárásáról és bemutatásáról. Végül arról döntöttek, hogy szakemberek bevonásával tovább vizsgálják ennek lehetőségét.

Csitáry-Hock Tamás

Így néz ki

Igen, így néz ki a város költségvetésének tervezete, amit a polgármester benyújtott a képviselőtestületnek. A város közgyűlése múlt pénteken tárgyalta a dokumentumot, és bár voltak viták körülötte, a testület végül elfogadta Székesfehérvár 2013-as költségvetését, amely közel 25,6 milliárdos főösszeggel számol.

Az előkészítés több hónapon át zajlott, hiszen jelentősen átalakult az önkormányzati feladatrendszer és ez nagyban érinti a város gazdálkodását is. Többek között már nem a város működteti az oktatási rendszert, ugyanakkor a megyétől átvette a múzeum fehérvári egységeit, valamint a könyvtárat. A 2013-as költségvetés főösszege az előző évihez képest hatmilliárd forinttal csökkent, ám ez csak az említett változások miatt van így. Az önkormányzati hatáskörben maradt területek mindegyikén az eddigi ellátási színvonalat biztosítja Székesfehérvár – emelte ki Cser-Palkovics András polgármester, hozzá-

téve, hogy a 2013-as esztendő is takarékoságot követel, de számos fejlesztést, a kötelezőn túl felvállalt önkormányzati feladatot és az intézményhálózat biztonságos működéséhez szükséges forrásokat is tartalmaz a költségvetés.

MÁR AZ INTERNETEN IS!

Lapunk korábban megjelent számai fellelhetők az Echo Innovációs Műhely honlapján:

www.echoinn.hu/szekefehervar-es-videke

Püspöki látogatás Amerikában

Shvoy Lajos székesfehérvári megyéspüspök 1937-es amerikai útját ismerteti az a DVD-ROM, amit február 8-án mutattak be a Szent István Művelődési Házban.

Shvoy Lajos a külföldi magyarok lelkipozícióját magára vállaló Szent László Társulat egyházi elnökeként kereste a kapcsolatot az amerikai hierarchia tagjaival a magyar hívek helyzetének javítása érdekében. A kiadvány ennek az útnak válogatott forrásait adja közre. Köztük elsőként azt a filmet, melyet a püspök útítársa, Szabó János készített. Ő egyébként megörökítette a Hindenburg katasztrófáját is.

A film első része a püspök missziós útját kö-

veti, a második része a korabeli amerikai mindennapi életbe nyújt bepillantást. A püspök azért utazott az Amerikai Egyesült Államokba a magyar katolikus püspöki kar megbízásából, hogy meghívja az amerikai katolikusokat a következő évben Budapesten megrendezett 34. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra – mondta Spányi Antal megyés püspök a bemutatón. Útját sikerrel teljesítette, hiszen több mint két és félezer vendég érkezett Amerikából a következő évben a kongresszusra. Az utazást megörökítő filmeket Mózesy Gergely valamint Nádasi Richárd dolgozta fel, és a Székesfehérvári Egyházmegye fő támogatásával sikerült elérhetővé tenni az érdeklődők számára.

Szabadegyetem a főiskolán

A 2013-as Szent István Emlékév szellemében rendezik meg idején szabadegyetemi előadásorozatát a székesfehérvári Kodolányi János Főiskola.

A sorozat nyitó programján, február 13-án Cser-Palkovics András polgármester előadását hallhatták az érdeklődők a Hiemer-házban, a sorozat további előadásait a főiskolán tartják február 27-én, március 6-án, április 10-én és április 24-én. A tavaszi és őszi félévben összesen tíz előadással jelentkező, minden érdeklődő számára nyitott szabadegyetemet kiemelten is

ajánlják a középiskolásoknak és tanáraiknak. A Kodolányi János Főiskola Hungarológiai és Történelmi Műhelye 2011 tavaszától szervezi meg a „Magyarország és Európa” című, félévente öt-öt előadásból álló szabadegyetemi sorozatát, amelyen ismert és neves szakemberek beszélnek a magyar művelődéstörténet legfontosabb kérdéseiről. Ujváry Gábor, a 2013-as Emlékbizottság tagja, a főiskola Történelem Tanszékének tanszékvezető főiskolai tanára elmondta, hogy ebben az évben az ünnepi év programjaihoz kapcsolódva rendezik meg szabadegyetemi előadás-sorozatot az intézmény.

IV. fehérvári Versünnep

Harmincnyolcan a Versünnepen

Minden eddiginél többen jelentkeztek a IV. Fehérvári Versünnepre, amelynek válogatói az elmúlt hétvégén kezdődtek a Szent István Művelődési Házban.

A február 17-i és 23-i válogatók után választja ki a zsűri a döntőbe jutó 12 fiataalt, akikkel mentori program keretében foglalkoznak a Vörösmarty Színház művészei. A Szent István Emlékévhez kapcsolódó Versünnepre az államalapító szellemiségéhez méltó művekkel lehetett nevezni. Az első megmérettetést megelőző sajtótájékoztatón Spányi Antal megyés püspök úgy fogalmazott, hogy Szent István kultusza komoly szerepet töltött be és tölt be

ma is a magyar egyház és a magyar társadalom életében.

A fiatalok érdeklődését jól jelzi, hogy idén minden korábbinál többen, egészen pontosan 38-an jelentkeztek a Versünnepre. A közülük továbbjutó 12 döntős mellé a Vörösmarty Színház művészei csatlakoznak, hogy mentorként segítsék a diákok szakmai felkészülését.

A IV. Fehérvári Versünnep zsűrijének elnöke ezúttal is Kubik Anna Kossuth-díjas színművész, a döntésben pedig segítségére lesz még Szalay Marianna színművész, Varga Sándor újságíró, Bobory Zoltán előadóművész, valamint Tóth Tamás esperes plébános.

Brummogás a Gyöngyvirág oviban

Hallhatatlan brummogástól volt „hangos” a Gyöngyvirág óvoda február első hetében. Legalábbis a kívülálló számára hallhatatlan, ám a gyermeki fantázia csodákra képes, mint tudjuk, így ők bizonyára hallották annak a sok-sok mackónak a brummogását, akikkel ők népesítették be az intézményt.

Maci-hetet rendeztek ugyanis az oviban, amely tematikus hetekkel kapcsolódik az év

jelesebb napjaihoz, az ünnepekhez, így most a téltemetés, a farsang volt a fő téma. A gyermekek persze a játék mellett természeti ismeretekkel is gyarapodnak ilyenkor, így a Maci-héten Micimackó mellett a pandák, koalák, barnamedvék is megjelentek az intézményben, az óvodások megismerhették az életmódjukat, filmeket láthattak róluk, és még barlangot is „építettek” számukra.

Csitáry-Hock Tamás

Továbbra is régi képek kerestetnek

Amint már többször is beszámoltunk róla, felhívást tett közzé a székesfehérvári Szent István Király Múzeum, amivel az 1938-as ünnepi év eseményeit és az 1988-as év Szent István ünnepeit megörökítő fotókat kívánja gyűjteni. A beküldők és a múzeum jóvoltából a gyűjtésnek a Székesfehérvár és Vidéke is részese lehet, hiszen a beérkező képekből lapunk folyamatosan közzé tesz

néhányat ízelítőül. Sorozatunk mostani képét Dr. Kamarás Erika gyűjteményéből mutatjuk be, ami Prohászka Ottokár püskök újratemetését örökítette meg a Romkertben 1938. június 1-jén.

A régi képeket továbbra is gyűjti Banyai Balázs a Szent István Király Múzeumban. A felajánlásokat a banyai.balazs@tif.hu e-mail címen, illetve a 22/315-583 telefonszámon várják.

Ismét méltó helyen...

folytatás az 1. oldalról

hosszú időre meghatározta a város jövőjét és arculatát. „A 2013-as Emlékbizottság már az első üléseinek egyikén megfogalmazta szándékát, hogy méltó módon emlékezik meg a néhai polgármesterről. Székesfehérvár köszönettel

lékek éppúgy, mint a II. világháború idején átélte események. Csitáry Emil írásához felhasználta az eredeti törvényhatósági bizottsági jegyzőkönyveket, így a személyes hangvételű írás betekintést enged az 1920-as, 1930-as évek fehérvári vezetésbe, és bemutatja az

A jegyzetekkel, információkkal kiegészített emlékiratokat Ujváry Gábor tanszékvezető főiskolai tanár mutatta be

tartozik Csitáry Emilnek. Nem mindig volt ez így, ezért itt az ideje, hogy a város bocsnatot kérjen tőle és családjától. Székesfehérvár lelkében és a városfejlesztésben is sokat erősödött a munkássága nyomán.” – mondta a polgármester, hozzátéve, hogy „Csitáry Emil azt üzeni nekünk, hogy nem bújhatunk az egyéni önző érdekek mögé, ha a város azt kívánja, szolgáljunk kell a közösséget.”

A könyv alapjául szolgáló kéziratot az egykori polgármester 1965 körül vetette papírra, és benne megelevenednek a gyermekkori em-

akkori lehetőségeket, törekvéseket. A kilencvenes évek elején vetődött fel az ötlet, hogy az emlékiratok nyomtatásban kerüljenek a nagyközönség elé. A kiadvány mellékleteként DVD formátumban megjelent az 1939-ben kiadott, „Székesfehérvár ünnepi éve 1938” című kötet is, amely a Szent István-év eseményeit ismerteti.

A kötet bemutatása után, a keddi ünnepség zárásaként a Hermann László Ifjúsági Vonózenekar hangversenyét hallhatta a közönség.

Csitáry-Hock Tamás

Mindig érdemes a pillanatokat megörökíteni. A megismételhetetlen pillanatok. Így természetesen szerettem volna tudni, megörökíteni, mit is érez az ünnepelés pillanataiban Csitáry Nóra, az egykori polgármester unokája.

– Csodálatosan érzem magam, mert azt gondolom, most befejeződött a nagypapa rehabilitációja. Csodálatos érzés volt látni azokat, aki eljöttek, és hálás vagyok a polgármester úrnak, mert eddig is figyeltek a nagypapára, de azt hiszem, hogy ilyen szinten és ilyen komolyan még nem.

– És elhangzott itt egy bocsnatkézés is.

– Igen, csodálatos volt hallani, pedig ók ártatlanok abban, ami történt. De érzik és tudják, hogy méltánytalan volt, ami nagyapámmal történt. De nemcsak ő vált a kor áldozatává, hanem édesapám is, akit tíz év ügyvédi pályafutás után menesztettek a kamarából. Nagypapám számára is szörnyű érzés lehetett, hogy a gyerekének hiába van diplomája, mégis száműzik. Szóval, nagyon-nagyon jó érzés, hogy most helyére került. És az is jólesik, hogy a polgármester úr már többször is járt kint a sírjánál. Nagyon örülök a mai napnak, ez igazi kárpótlás a családnak, és biztos vagyok benne, hogy fentről látják, ami történik.

Miért nem szólt hozzá?

Telt ház volt a múzeum jövője kapcsán megrendezett január 30-i közmeghallgatáson, de hát erről már írtunk is legutóbbi számunkban. Ahogyan arról is, hogy ennek ellenére csak kevesen szólaltak fel, mondták el véleményüket. Ezt hiányolta Brájer Éva is, a humán területért felelős alpolgármester, aki egyébként szintén csendben maradt a közmeghallgatáson. Hogy miért? Erről is beszélgettünk, no meg persze arról is, hogy miként vélekedik ő a témáról.

– Valóban, miért nem szólt hozzá?

– Azért, mert a közmeghallgatásnak nem feltétlenül az a szerepe, hogy a politikus, alpolgármester vagy képviselő elmondja, mit is gondol az adott témáról, ebben az esetben a város múzeumáról. Bár nem tagadom, hihetetlenül csábító a lehetőség. Mégis, sokkal inkább arra szolgál, hogy a fehérváriaknak, szakembereknek, érdeklődőknek legyen lehetőségük erre, segítve a döntéshozók munkáját. Azt azért kicsit szomorúan tapasztaltam, hogy bár sokan eljöttek a közmeghallgatásra, mégis érzésem szerint kevesen szóltak hozzá. Azt hiszem, ennél sokkal több javaslat, vélemény van a városban ezzel kapcsolatban.

– Akkor kíváncsi lennék rá, hogy érkeztek-e Önhez közvetlenül olyan vélemények, amik itt nem hangzottak el...

– 2002-ben kezdtem a képviselői munkámat, és attól kezdve a Kulturális Bizottság tagjaként, majd 2006-tól pedig elnökeként tevékenykedtem. Fenntartótól függetlenül minden kulturális intézménnyel intenzív kapcsolatunk volt. A hivatalos fórumon túl számos olyan beszélgetést kezdeményeztem, amelyekből megismerhettem, megismerhetjük mások véleményét. Fontosnak tartottam, tartom ma is ezeket a konzultációkat, amelyek

ből megtudhatjuk, hogy a városhoz érzelmileg kötődők, kulturális örökségét ápolók, szellemi örökségét hordozók és továbbadók mit gondolnak és vizionálnak a város kulturális életéről. Hasznosnak érzem a napi rohanásból kiszakító kötetlen találkozásokat, amikor elmélkedhetünk a dolgainkról. Egyébként is azt vallo, hogy időt kell szánni a fontos és jó döntések meghozatalára.

– És múzeum ügyben voltak mostanában ilyen beszélgetések, elhangzottak vélemények, gondolatok?

– Most, hogy a város átvehette a Fejér Megyei Múzeumok Igazgatóságának székesfehérvári „egységeit”, természetesen felerősödött a körében is pezsgő diskurzus.

– A tartalmukról elárul valamit?

– Természetesen, nincs rajtuk semmi titkolni való. Vannak még nyitott kérdések, ezek közé tartozik a Tiszti Klub vagy a Megyei Művelő-

dési Központ, amelyeknek átvételéről szintén folynak tárgyalások. Fontos megemlíteni még, hogy a múzeum mellett a város átvette a megyei könyvtárat is. Az elmúlt tíz évben sokat gondolkodtunk azon, miként lehet a közművelődés régi és új, kötelező és önként vállalt funkcióit a város tulajdonát képező épületekhez rendelve, komplexen kezelni, logikusan, hatékonyan strukturálni, figyelembe véve az

Nagyboldogasszony Bazilikát, amely a Nemzeti Emlékhely, Romkert helyén állt. Ezt az ismeretanyagot is közvetítik a városházi történelemórák, amelyeket a Nagytanácsteremben újra felavatott történelmi feliratok kapcsán indított el a város. A gyerekek figyelmét a hagyományos múzeumi módszerekkel már nem lehet lekötöni.

– Ha így nem, akkor mivel és hogyan?

– Az interaktivitás a kulcsszavunk. A Hetedhét Játékmúzeumban nem csak nézhetik a gyűjteményt, hanem játékos formában kerülhetnek kapcsolatba a látottakkal, miközben maguk is alkotnak, kreatívan részt vehetnek a foglalkozásokon. A Fő utcán álló gyönyörű múzeumépületünket vonzóvá kell tennünk, olyan kiállítást kell létrehozni benne, amely csábítja a látogatókat. A kortárs képzőművészeti gyűjteménnyel lehetőségünk lenne egy modern kiállítóhely létrehozására. Az egész, többrezt gyűjteményt egyszerre nem lehet bemutatni, de időszaki kiállítások keretében biztosan érdemes. Szerencsére lassan kikopik a köztudatból, hogy ennek a városnak nincs esélye kulturális turizmusra. Sosem osztottam ezt a nézetet, mindig hittem abban, hogy igenis, Budapesthez, a Balatonhoz ilyen közel ez éppen fordítva van. Hiszem azt, hogy hosszú távon Székesfehérvár művészeti központ lehet. Ezt szolgálják a koncertek, a színházi előadások, a gazdag programkínálat, és a fesztiválok – köztük a kétnapos Hetedhét Játékfesztivál.

A város ipartörténeti emlékei is bemutatásra várnak: a hajdani kékfestő üzem, az Ikarus és a Videoton bőven szolgáltatna anyagot egy izgalmas ipartörténeti kiállításhoz. Várostarténet, kortárs képzőművészet és ipartörténet: ideje felismernünk, milyen gazdagok vagyunk. Élünk vele!

Csitáry-Hock Tamás

Csitáry 81!

„A napok, hetek gyorsan leperegtek; elérkeztünk a polgármesterválasztó törvényhatósági közgyűlés küszöbére. Az egyes közgyűlési pártok utolsó erőfeszítésre indulnak. Még csak két nap és eldől a nagy kérdés: Ki lesz az öskoronázó Székesfehérvár polgármestere?”

Teszi fel kérdését a Székesfehérvári Napló munkatársa az 1931. november 29-i számban. Hagyjuk egyelőre megválaszolatlanul, és nézzük, hogyan is zajlott le akkoriban a város első emberének megválasztása!

„Nagy napra virradt tegnap az öskoronázó Székesfehérvár, amelynek törvényhatósági bizottsága ezen a napon megválasztotta a város első polgárát, polgármesterét. Hatalmas arányukortesztek előzték meg a választás napját, amely kérdés fontosságát és a város jövő életére kiható jelentőségét mindennél fényesebben igazolta. A polgármesterválasztó közgyűlésről egyetlenegy bizottsági tag sem hiányzott. Maga a választás impozáns külsőségek között a titkosság legszigorubb megőrzése jegyében zajlott le. [...] A törvényhatósági bizottság közgyűlését délután 3 órára tűzték ki, de már háromnegyed 3 órakor özönlött a nép a gyönyörűen feldisznított Szent István terem felé, ahol a nevezetes aktus lezajlott. A földszint arkádjai alatt a városi tisztviselők foglaltak helyet, a karzatokon az érdeklődő közönség, a páholyokban az előkelőségek. Három órára egészen megtelt a Szent István terem, a bizottsági tagok részére fenntartott széksorok benépesültek s gróf Széchényi Viktor főispán várakozásteli csendben öt perccel három óra után megnyitotta a közgyűlést.”

Nemcsak a hatalmas érdeklődés, a zsúfolásig megtelt Szent István terem tükrözi az esemény jelentőségét, hanem az öt oldalas, minden apró részletet kimerítő hírlapi beszámoló is.

Mégis mitől fontos ennyire ez a polgármester választás? – tehetnénk fel a kérdést. Hiszen nem ez az egyetlen Székesfehérvár történelmében és nem is az utolsó. Azonban kétségkívül ennek a választásnak az eredménye befolyásolta legjobban a 20. századi Fehérvár történéseit. Nyomai a mai napig láthatóak és kézzel foghatóak. De ne szaladjunk ennyire előre! A törvényhatósági bizottság 6 tagú jelölő bizottsága még csak a jelöltek listáját állította össze:

„Dr. Farkas István lb. főügyész közölte, hogy a szabályszerűen meghirdetett polgármesteri állásra öt pályázat érkezett be. [...] A jelölő bizottság a főispán elnöklelte alatt hosszan tanácskozott a szomszédos Szent Imre teremben, majd a polgármesteri állásra a pályázók közül első helyen dr. Csitáry G. Emil, második helyen dr. Paulovits Bélát, harmadik helyen dr. Say Gézá, negyedik helyen dr. Incze Nándort jelölte, dr. Rummer Ödönt nem jelölték. A főispán közölte, hogy érvényes szavazatot csak a jelölt pályázókra lehet leadni, majd a közgyűlést a szavazás tartalmára felfüggesztette.”

A jelöltek közül, ha más név talán már nem is, de dr. Csitáry G. Emil neve minden fehérvárinak ismerősen csenghet. Valószínűleg nincs olyan itteni polgár, aki ne járt volna a Csitáry uszodában, ne ivott volna a Csitáry – kútból, vagy esetleg ne sétált volna át a Csitáry utcán. Bizony, a felsoroltak mind az akkori főjegyző és polgármesterjelölt nevét viselik, aki a választást megelőző 17 nehéz és zűrzavaros évben odaadóan szolgálta a várost. Előbb napidíjasként, aljegyzőként, majd gazdasági tanácsnokként, utóbb pedig 11 éven át főjegyzőként, kiérdemelve, hogy versenybe szállhasson a polgármesteri székért. Ne is szaporítsuk tovább a szót, kezdődjék a szavazás!

„Izgalmas percek következtek, a bizottsági tagok névsor szerint kettesével vonultak a két rekeszes szavazófülkébe, ahol a jelöltek cédulái közül egyet kiválasztva, azt a szavazást vezető elnök kezébe adták, illetve az urnába dobták. Egymás után hangoztak el a bizottsági tagok nevei, mindenki azonnal jelentkezett, úgy hogy mind a 129 drb. szavazójegy hiánytalanul belekerült az urnába. A bizottsági tagok természetesen izgatottan latolgatták az eshetőségeket. [...] Aránylag igen rövid idő alatt megtörtént a szavazatok összeszámolása. A szavazást vezető elnök nyomban ki-

múltjához méltó települést varázsolt. Semmit nem von le vitathatatlan érdemeiből az a tény, hogy kiváló és nagyszakértelmű garda segítette munkáját 10 éves polgármestersége napjaiban.

Mindez ott, abban a pillanatban, 1931 első téli délutánján dőlt el. A közgyűlés azonban még nem ért véget. Ünneplés és hosszú-hosszú köszöntő beszédek sora követte az eredményhirdetést.

„A főispán nyomban enunciót adott, hogy a város közönsége Csitáry G. Emil dr. főjegyzőt szótöbbséggel Székesfehérvár szab. kir. város

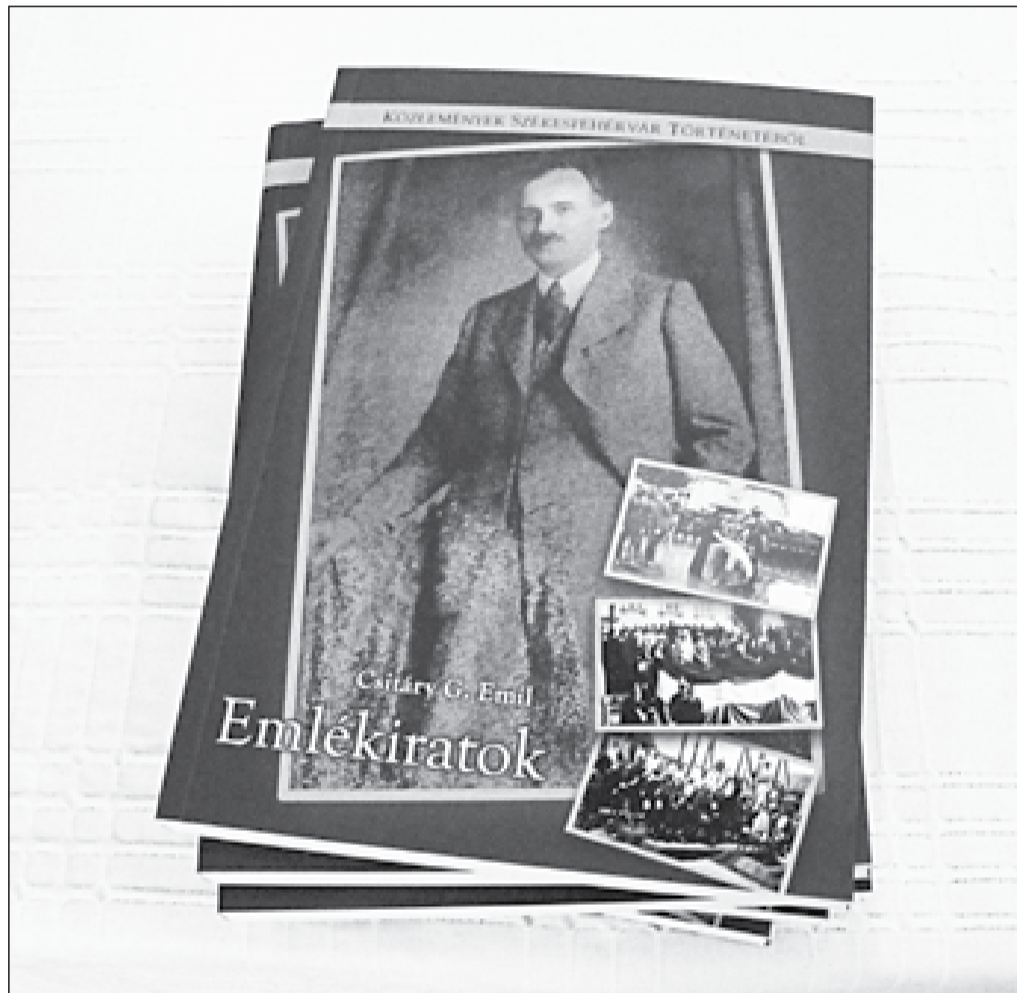
mal várták a polgármestert, aki mintegy 10 perc múlva városi fogaton érkezett a Szent István terembe. A ragyogó fényárban uszó terem, amelynek karzatai roskadásig megteltek, valóságos üdvölgéssel fogadta. Dr. Csitáry G. Emil gyorsan felsietett az elnöki asztalhoz, ahol a főispán közölte vele megválasztását és felszólította a hivatali eskü letételére. Amíg peregték az eskü szavai, kint zúgott a harangszó, a közönség ünnepélyes csendben állt...”

Zárszóként álljon itt egy részlet az újonnan megválasztott polgármester programbeszédéből:

„Mélységes megilletődéssel állok e helyen s veszem át a polgármesteri állás szimbolikus jelvényét: a koronázó város ősi, szeplőtlen pecsétjét. [...] Meghatottsággal küszködve keresnem kell a szavakat, amikkel érzéseimet méltó formában kifejezhetem. Ha szűrkék is szavaim, szívből jönnek és szívekhez kívánnak szólni. Hálásan köszönöm azt a megtisztelő bizalmat, amely polgármesterré történt megválasztásomban megnyilvánult. [...] Jól tudom, hogy a tekintetes törvényhatósági bizottság kitüntető bizalma csak kis részben elismerése annak a 17 év óta tartó munkásságnak, amit mint napidíjas, majd aljegyző, majd egyhangulag megválasztott gazdasági tanácsnok és 11 év óta mint két ízben egyhangulag megválasztott főjegyző városom szolgálatában kifejtettem. E bizalom előlegezve van, amelyért jövőbeni működésemel kell az érdemeiket megszerezniem. [...] Becsületes munkát, közeleti morált hirdetek és annak következményeit szigorú, megalkuvást nem ismerő következetességgel akarom keresztül vinni. Tudom jól, hogy csak ezzel és még így is hosszú idő után állíthatom vissza azt a bizalmat, amit a Vároháza a közönség igen nagy rétege előtt elveszített. Éppen ezért a közönség bizalmának visszaszerzése érdekében is a polgármesteri székben soha nem kívánok másnak feltűnni mint egyszerű, de minden porcikájában puritán városi polgárnak, aki szembeáll a közeleti morált aláásó minden párt, vagy klikk érdekekkel, vagy egyes társadalmi osztályok és foglalkozási ágak jogtalan előnyöszerzési törekvéseivel és mindenkor és kizárólag a város polgárainak érdekét tekinti. [...] Becsület és munka, e két szóval ajkamon, ezen elhatározásokkal szívemben indulok el nehéz utamon.”

Szavát betartotta...

Csitáry-Hock Dávid

A város régi tartozását rendezte, amikor a napokban megjelentette Csitáry G. Emil emlékiratainak gyűjteményét. Az egykori polgármester személyes hangvételű memoráriumján keresztül megismerkedhetünk az 1920-as 1930-as évek városi és országos törekvéseivel, hangulatával

hirdette az eredményt. E szerint beérkezett 129 szavazat, valamennyi érvényes. Ebből dr. Csitáry G. Emilre esett 61, dr. Say Gézára 20, dr. Incze Nándorra 34, dr. Paulovits Bélára 14. Alig csitult el az éljenzés zaja, amely az eredmény kihirdetése nyomán támadt, máris megkezdődött a második szavazás dr. Csitáry G. Emil és dr. Incze Nándor között, tekintettel arra, hogy az abszolút többségből 4 szavazat hiányzott.”

A tisztelt Olvasó elnézését kell kérjem, hogy ilyen izgalommal teli pillanatban szakítom félbe ismét a törvényhatósági bizottság eme különleges közgyűlését, de a többség valószínűleg sejtji, ki került ki győztesként a szorosnak nem igazán nevezhető küzdelemből... Pontosan! Miközben a teremben arról folyt a társalgás, hogy a kiesett jelöltek szavazói kihez csatlakoznak majd, egy Csikós Andor nevezetű úriember harsányan elkiáltotta magát:

„– Csitáry 81!”

„Valóban, a következő percben bevonult a bizottság s a szavazást vezető elnök a közgyűlés és a közönség hangos éljenzése közepette kihirdette az eredményt, hogy a ladott 129 érvényes szavazat közül 81 dr. Csitáry G. Emilre, 48 dr. Incze Nándorra esett.”

Aligha gondolta volna akkor bárki a jelenlétük közül, hogy a frissen megválasztott 39 éves, köztisztviselőként álló Csitáry G. Emil áldozatkész működésével milyen maradandó nyomot fog hagyni szülővárosa krónikájában. Fáradszóról és kitarótól, 7 év alatt, a harmincas évek elején még poros, álmatag kisváros benyomását keltő Székesfehérvárból az 1938-as jubileumi esztendőre történelmi

polgármesterévé választotta. Azonnal egy küldöttsége alakítottak, amelynek tagjai küldöttségileg mentek a megválasztott polgármesterért, hogy őt meghívják a közgyűlésbe. Ekkor már zúgott a székesegyház Oltokár harangja, hirdelve a városnak, hogy öskoronázó Székesfehérvár megválasztotta polgármesterét. A közgyűlés tagjai feszült izgalom-

FELHÍVÁS

A Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata által létrehozott Lánosz Kornél – Székfű Gyula Ösztöndíj Alapítvány kuratóriuma ismét pályázatot hirdet a városban élő, dolgozó vagy a várossal szellemi kapcsolatban álló alkotók, kutatók, művészek számára. Pályázhatnak egyének, alkotók és alkotóközösségek az elméleti és az alkalmazott tudományok minden ágában, eredeti, másol nem publikált, másutt még nem hasznosított pályaművekkel, pályatervekkel, kiemelkedő szellemi értékeket teremtő, tartalmazó művészeti alkotásokkal. Az ösztöndíj elsősorban magát az alkotó tevékenységet kívánja segíteni. Tanulmányi ösztöndíjat a kuratórium nem adományoz.

A pályázatok benyújtásának határideje: 2013. április 30.

Az ösztöndíjak odaítéléséről, összegéről – szükség esetén független szakértők véleményének kikérésével – a kuratórium dönt. Az ösztöndíj elnyerése után az összeg 25-25 százalékát negyedévenként utalja át a kuratórium, míg a fennmaradó 50 százalékát a pályamunka elfogadása után fizeti ki.

Az ösztöndíjjal kapcsolatban a kuratórium titkártól, Percze Ilonától lehet információt kérni a 06-22/537-153-as, vagy a 06/70-6699-041-es telefonszámon, illetve e-mailben a percze.ilona@pmhv.szekesfehervar.hu címen.

A pályázati adatlap a következő oldalról tölthető le: www.szekesfehervar.hu/onkormanyzat/palyazatok

Titkos helyek 3.

Kertek

Mostanra nagyjából rendszeresnek mondható, hogy beszélgetőtársaim az-
al fogadnak: nem tudnak egyetlen, leginkább
kedvelt helyszínről mesélni Székesfehérváron
– mert sokkal több van. Bobory Zoltán elő-
adóművész, a Vörösmarty Társaság elnöke is
ezzel fogadott – végül megegyeztünk, hogy
beszélgethetünk több helyről is, ha sikerül
meggyőznie a fontosságukról.

Sikerült...

– Kezdjük talán közös mániánkkal, a
versekkel. Téged mi fog meg egy vers-
ben?

– Akkor fog meg egy versben valami, ha az én
saját mondanivalómmal találkozik – de hát
ez világos, mindenkivel így van. Versmondó
ember vagyok, úgyhogy tudom: akkor hiteles
egy versmondás, ha az ember a saját gondo-
lataként mondja el azt a verset. Akkor tudja
hitelesen közvetíteni. Úgyhogy az fog meg egy
versben, ami az én közlendőm.

– Saját magamról tudom: dobtam már
ki verset egy műsorból – egyetlen sor
miatt. Nagyon fájt a szívem, de tudtam,
hogy azt az egy sort nem tudom hitele-
sen elmondani, mert „nem az enyém”.

– Látod, sokszor meg pont fordítva van: egyet-
len verssor miatt tanulsz meg egy verset, mert
az az egy sor olyan, mint egy aforizma, ami az
ars poeticád lehetne, az egész cselekvésed lé-
nyege. Velem inkább ez szokott előfordulni.

– És akkor azt muszáj megtanulni – és
muszáj elmondani...?

– Nyilván ez a ki tudja honnan jött közlési
vágy megmarad az emberben. Nagyon sok
fiatal kezd el verset tanulni, verset mondani
– de aztán a legtöbben abbahagyják. Annak
ellenére, hogy szeretik a verseket, a versmon-
dást. Én rengeteg versmondó versenyre járok
most is zsűrizni, és öröm hallgatni ezeket a fi-
atalokat. De abbahagyják. Aki elmegy a Szín-
művészetre, vagy bekerül egy amatőr szín-
társulatba, annál megmarad esetleg. Persze,
ahhoz, hogy ez megmaradjon, hogy az ember
egyfajta szolgálatnak tekintse, ahhoz az kell,
hogy legyen közlendő, amit a versekkel ki-
tudok fejteni.

– Amit talán a legjobban szeretek a vers-
mondásodban, az az eszköztelenség.
Hogy nem elfájszod, vagy eltáncolod –
hanem elmondod.

– Lényegében ugyanazt mondod, amit én: ha
valakinek közlendője van, és azt el tudja mon-
dani, belülről, hitelesen – akkor nincs szükség
eszközökre. Ha vannak eszközök, akkor meg
azok úgyis maguktól jönnek.

– Mennyire meghatározóak a versvá-
lasztásaidban, a gondolatvilágodban
azok a helyek, ahol éltél, az a környezet,
amely felnevelt?

– Ha van benned ragaszkodás a szülőfölded
iránt, vagy a hely iránt, ahol élsz, az abban a
pillanatban rokonszenves, amikor megjelenik
egy versben. Persze, ezek nyilván szerepet ját-
szanak.

– Tehát attól, hogy te egy nyugalmas kör-
nyezetben élsz, lehet, hogy előbb talál-
sz rá Radnóti „Istenhegyi kertjére”?

– Ez egészen biztosan így
van. De persze a környezetet
kívül van egy belső világ is,
ami azért nem mindig olyan bé-
kés, mint az a hely, ahol élsz. És
ez legalább akkora hatással van
rád, mint a környezet. Belül lehet
persze béke is, de a mi világunkra
azért most nem ez a jellemző...

– A legtöbben valószínűleg azt
gondolják rólad, hogy békés
ember vagy – pedig azért akad
benned lobbanékonyság is.

– Inkább érzékenységnek nevezném
ezt, ami természetes a hozzám hasonló
embereknél. A külvilágra adott válasz
mindig attól függ, hogy mennyire érzeke-
nyen reagálsz az ingerekre. Sokat gondol-
kodom mostanában azon, hogy mi a művé-
szet, mi a költészet. Készül egy antológia,
amelyikben engem is megkérdeztek erről.
Azt mondhatnád, hogy ez egy könnyű kérdés
– pedig valójában nagyon nehéz, úgyhogy
komolyan foglalkoztat. És egyre inkább meg-
győződésemmé vált, hogy az érzékenyebb
emberek a világ nagy ingereire adott válasza
– ez a költészet. És igen, tudok lobbanékony
is lenni: az igazságtalanságot nem bírom elvi-
selni.

– Beszéljünk kicsit az életedet meghatá-
rozó helyekről. Legyen akkor az első a
szülőföld.

– A szüleim 1944 végén kimentek Németor-
szágba, és amikor 1946-ban hazafelé jöttek,
akkor én már érkezőben voltam. És az volt a
nagy kérdés, hogy Bécsben álljanak-e meg az
anyai rokonságnál, vagy továbbmenjenek a
vas megyei Rum községbe, ahol a nagyszüleim
éltek. Aztán a Jóisten úgy irányította az élete-
met, hogy végül átjöttek, és így Vas megyében
születtem. Három hónapos koromig voltunk
csak ott, de gyerekkorom minden nyarat ott
töltöttem ebben a Rába melletti kis faluban,
egy hatalmas kert közepén. És a nagyapámtól,
a keresztzüleimtől, meg az egész ottani világ-
tól nagyon sokat tanultam. Akárhányszor ar-
rafelé járok, mindig elmegyek a szülőfalumba
– a mai napig érzem azt a gyerekkori békét. A
nagyapám hihetetlenül szigorú ember volt –
vagy inkább következetes, rendszerető. Az ő
szava mindig szent volt, és ez nagyon megma-
radt bennem a mai napig – ugyanúgy, mint a
pipadomány illatú mellénye, vagy a keze...

– És közben tartott a „másik” gyerekkor,
a fehérvári, a Belváros közepén.

– Egy akkora bérházban, ahol volt időszak,
hogy harminchárom gyerek volt – a legkülön-
bözőbb családok legkülönbözőbb gyerekei. Ez
nekünk annyit jelentett, mint a Pál utcai fiúk-
nak a grund.

– Harminchárom gyerek az már azért
ütőképes hadsereg...

– Bizony! Mi akkor uraltuk a Belvárost... Eb-
ben a társaságban én a legkisebbek közé tar-
toztam, és a nagyok engem mindenható el-
vittek – és hát a csibészégeket is elsősorban
rám bízták... De annyira tiszteltem őket, hogy
eszembe sem jutott, hogy ne tartsak velük. Én
1956-ban tíz éves voltam, és mi az 56-os fehé-

vári események szinte mindegyi-
kén ott voltunk. A nagyobbak, a 15-16 évesek
mindig vittek magukkal – és mindenre tökéle-
tesen emlékszem. Mostanában rendszeresen
találkozom egy barátommal, aki hat évvel
idősebb nálam – és állandóan arról beszélge-
tünk, hogy ő engem gyerekként mi mindenre
tanított. A versek szeretetére, például.

– Megvan még a brigád nyomokban?

– Meg. Hosszú éveken keresztül találkoztunk
rendszeresen, és felelevenítettük a fantasztikus
Basa utcai történeteket. De most már azért
a kor meg a sok betegség azért ritkábbá teszi a
találkozásokat. De azért ez egy örök brigád...

– Nem hagyhatunk ki egy harmadik
életteret, a mostanit. Ami az Öreghegy,
egész pontosan a Máriavölgy.

– Érdekes dolog, hogy a feleségem is meg én
is a Belvárosban nőttünk fel, távol minden
kerttől, a rumi kertet leszámítva... Na, látod,
lehet, hogy innen volt a vágyódás, hogy kertés
házban éljek... Fiatal emberként, a feleségem
családjá révén lehetőségünk volt, hogy kiköl-
tözzünk Öreghegyre. Ott építettem egy házat,
tényleg a két kezemmel – ott csak azt a munkát
végezte szakember, amit muszáj volt. És hihe-
tetlen módon megszerettem ezt az életformát,
meg Öreghegyet. Én tiszta szívemből lokálpat-
rióta lettem.

– Ennek adtad is tanújelét, hiszen a vá-
rosrész képviselője voltál a fehérvári
Közgyűlésben.

– Engem az öreghegyiek kértek meg, hogy le-
gyek képviselő. Én nem akartam az lenni, mert
nem tartom szerencsés dolognak, hogy valaki
képviselő lesz különösebb érdemek nélkül,
vagy anélkül, hogy letett volna valamit az asz-
talra azért a közösségért, amelyet képvisel.

– Azért neked sikerült pár dolgot elér-
ned...

– Amikor kiköltöztünk, már akkor szervez-

tem ott pár irodalmi
estet – ott volt a Bory-vár, ami ki-
hagyhatatlan helyszín. De volt egy kocsmá is:
ronda, büdös, füstös, borzalmas hely. És rájöt-
tem, hogy ez a környék társadalmi életének az
egyik színtere, ahol mindenféle emberrel le-
het találkozni. Volt egy hangulatos kerthelyi-
sége, tudod, ezekkel a fém székekkel, amiken
huszonnyolc réteg festék van. Ott például es-
ténként, amikor hazamentek az alkoholisták,
akkor irodalmi rendezvényeket tartottunk a
gesztenyefa alatt. Aztán a Bory téren is lehe-
tett különböző rendezvényeket tartani, meg
sikerült négy köztéri szobrot is kihelyezni az
évek alatt – remélem, sikerült valamit visz-
szaadnom a közösségnek, amelyik megbízott
bennem.

– Azért ez mind fárasztó feladat. Otthon
is ülhettél volna...

– Igaz. De ez a közösség egy ma már nem ta-
pasztható szellemben élt: az emberek szeret-
ték egymást. Ha a szomszéd meghallotta, hogy
valamit kalapálok, átjött megkérdezni, hogy
segíthet-e. Ahelyett, hogy átdobott volna egy
téglat ... hogy hagyjam már abba, igen... Volt
egy idős bukovinai székely házaspár, és Lajos
bácsi engem a fiaként szeretett – egyszer arra
ébredtem, hogy összerakta a tűzfát az udvaro-
mon, úgy, ahogy én soha nem tudtam volna...
Rákban halt meg, és amikor elment, megfo-
gadtam, hogy ellátogatok Bukovinába – ami
meg is történt aztán.

– Mostanában mi a következő feladat?
Mivel foglalkozol? Új könyv, új műsor?

– Most a legszívesebben pihennék, úgy, ahogy
egy nyugdíjashoz illik...

– Persze...

– Jó, igen, rengeteg dolog van, de ez az én hi-
bám. Román Károly tanár úr most összeállít
nekem egy verseskötetet, csinálom a Vörös-
marty Társaságot nagyon nagy szeretettel – és
talán egyszer a Basa utcai élményeket is meg
kellene írni...

Török Péter

Vörösmarty Rádió FM 99,2 MHz

HÉTVEGENKÉNT CIVIL MŰSOROKKAL!

Királykúti esték

Kút a kultúrára szomjazóknak

Van a Mikszáth Kálmán utcában egy csodaszép épület. Létrehozása a történelmi időkre nyúlik vissza, hiszen jól ismert a hagyomány: a városba érkező királyok hajdan itt enyhítették szomjukat. S az is tény, hogy 1911-ig innen biztosították Székesfehérvár vízellátását. (Furcsa fintora a sorsnak, hogy jelenleg azt olvassuk: nem ivóvíz...)

Nos, az épület évtizedekkel ezelőtt könyvtár volt, aztán következett egy kis szünet a kultúrához fűződő viszonyban. Ám az elmúlt esztendő óta újra a közművelődés ügyét szolgálja a copf stílusban a 18. század végén megalkotott épület. Mostanában számos esemény színhelye volt a Királykút Emlékház.

Többek között ott találkoztunk Dinnyés József daltulajdonossal és énekmondóval, aki a mai magyar költészet terméséből adott elő versmegzenésítéseket, amelyek számtalan lemezén is hallhatók. A megszólaltatott költők közé tartozik pl. Bella István is, aki oly sok szállal kötődött Fehérvárhoz, szülővárosához. És hozzá is kötődik Serfőző Simon, a Miskolcon és Zagyvarekason élő író és költő, akit többek között Bellával együtt a „Hetek” elnevezésű csoporthoz sorol az irodalomtörténet és kritika. Vele is találkozhattunk egy Királykúti Estén, amikor egyebek között a hetvenedik születésnapjára megjelent, hetven verset tartalmazó Világfa c. kötetét vehettük kezünkbe.

A patinás házban sor került egy olyan programra is, amit Dr. Altorjay András kezdeményezett egy másik patinás házról, a balatonfüredi Lipták-házról. Az apropó az volt, hogy száz esztendővel ezelőtt született Lipták Gábor író és irodalomszervező, aki kivételes szerepet játszott a magyar irodalom életében.

Rá többek között Sumonyi Papp Zoltán író és költő emlékezett.

S ha Mikszáth utca, akkor Mikszáth Kálmán! A 166. születésnapon Praznovszky Mihály irodalomtörténész, a Balatonfüreden szerkesztett Tempevölgy c. folyóirat főszerkesztője, egyébiránt kiváló Mikszáth-szakértő tartott rendkívül élvezetes előadást. Azon a napon, amely nemcsak kedvenc írójának, de a mi Sobor Antalunknak is születésnapja volt. (Praznovszky egyébként március 11-én is jön Fehérvárra: akkor a Szent István Művelődési Házban beszél majd a 190 évvel ezelőtt született Madách Imre 1848–49-es szerepéről.)

És egy másik jeles irodalomtörténész is szerepelt a Királykút Emlékházban: Cs. Varga István Egerből. Ő a Látóköri c. tanulmánykötetét hozta, és emlékezetes előadást tartott Kölcsey Ferenc Himnuszáról nem sokkal a magyar kultúra napja előtt. Őt pedig az a Tamás Menyhért követte, aki kicsiny gyermekkorában lett a bukovinai székelyek „földönfutásának” részese, majd a Dunántúlon telepedtek le egy bácskai kitérő után. Itt lett költő és író, aki versesköteteiben és regényeiben egyaránt a hozott szellemiséget és kultúrát mutatja fel. A fehérvári esten ismerhettük meg új verseskötetét, az Évgyűrűk olvasatát, és megnézhattuk a róla készült portréfilmet is.

Örvendetes, hogy a magyar kultúra és a fehérvári művelődési élet ezzel a helyszínnel bővült az utóbbi időben. Akkor, amikor egyébként a kultúrára (is) rossz napok járnak...

És végül egy soron következő programról: március 4-én a jeles költővel és zenésszel, Török-Zselenszky Tamással találkozhatunk a Királykúton.

Bakonyi István

Valóság és illúzió

Orosz István rézkarcai a Színházban

Kellemes szellemi élményben és igazi időutazásban vehet részt az, aki ellátogat a Vörösmarty Színház Forrás Galériájába, és megnézi azt az 50 rézkarból álló sorozatot, amit Orosz István grafikus könyvillusztrációként alkotott.

Miért időutazás? Mert Orosz István rézkarcai magukon viselik mindazokat a jegyeket, amittől büszké vagyunk az európai képzőművészetre, filozófiára, szellemiségre. Aki már látta a kiállítást, biztos nem tartja túlzónak ezt az összegzést, hiszen az évszázadok alatt összeadódott mesterségbeli és szellemi tudás, ami Dürer, Rembrandt, Giuseppe Arcimboldo vagy a XX. századi M. C. Escher tudásának eszenciája, mind felfedezhető a kiállított képeken. A művek Sebastian Brandt szatirikus verses művéhez készültek, mely A Bolondok Hajója címet viseli, és a középkorban (merthogy középkori íróról van szó) nagyon népszerű volt.

Ahogy Orosz Istvántól már megszoktuk, az alkotásoknak több nézete, rétege van. A tér, a perspektíva egyéni kezelése, „átfordulós” játéka kapcsán Richard Gregoryt idézném, aki a látás pszichológiájának kutatójaként mondta: „A fényképezőgéptől eltérően a művész nincs a geometrikus perspektíva változatai-

nak korlátai közé szorítva... A torzítás minden módját alkalmazhatja, átszerkesztheti a Világmindenséget”. Ebben az átszerkesztett világmindenségben aztán mi nézők kedvünkre lubickolhatunk.

A kis képek idilli jelenetek, középkori hangulatok vagy éppen csendéletek, szellemi és allegorikus utazások, de kilépve a belső terekből – vagyis „kívülállóvá válva” – egy másik képpé áll össze a végső következtetés: a halál koponya formájában mindig jelen lévő valósága. A kis képek végeláthatatlan sora viszont pozitív kicsengésű: az emberi szabadságunk abban áll, hogy a megadatott időt és „teret” a lehető legteljesebben töltsük ki. A kettős képek, rejtett arcmások visszatérő elemei Orosz István munkáinak. Ahogy ő fogalmaz: „Egyetlen állításban két ellentétes igazság is elfér”.

A színházi tér méltó a képek befogadására, hiszen ez a hely a valóság és képzelet találkozásának háza, a valóság illúziójának játszótere.

„Mi a valóság, és mi az illúzió?” – teszi fel a kérdést Orosz István. A képek gondolkodó látásra, avagy látó gondolkodásra invitálnak, ahol egyben biztosak lehetünk: semmi sem az, aminek látszik.

Tóth Adrien

Ludvig

PAPÍRGALÉRIA

Házasulandóknak

Esküvői meghívók
menü- és ültető kártyák
vendégkönyvek
fénykép albumok

**Kézműves ajándékok
kedvelőknek**

Bőrkötésű naplók
kézműves szappanok, gyertyák
díszdobozok – csomagolópapírok

Művészeti ajándékot keresőknek

Festmények, kisplasztikák, rézkarok, fotográfiák
akvarellek, sorszámozott művészi nyomatok

Tanároknak – diákoknak

Különleges ballagási ajándékok

Egyedi ajándékot készítőknak

Képeslapok, idézetek, jókívánság kártyák
oklevelek, emléklapok

Elérhető áron

Székesfehérvár, Oskola u. 11. • www.papirgaleria.hu • 06-20/9675-237

Az önkéntesség napjainkban

A Fehérvári Civil Központ munkatársai igyekeznek megadni minden olyan segítséget a civil szervezeteknek, intézményeknek, mely működésüket elősegíti. Jelenleg egyre több formában jelenik meg szervezeti szinten az önkéntesség intézménye, ami számtalan anomáliát szül az érintettek körében.

Ebben a szellemben tartott műhelykonferenciát „Önkéntesség napjainkban” címmel a SZITI Szociális Egyesület a Fehérvári Civil Központban 2013. február 14-én, csütörtökön. A látogatók neves előadóktól tudhattak meg többet a segítő munkáról.

F. Tóth András, az Önkéntes Központ Alapítvány ügyvezető igazgatója egy rövid összefoglalót adott az elmúlt 15 évben az önkéntességgel kapcsolatban végbement magyarországi változásokról. Elmondta mik a pozitívumai, előnyei a segítő munkának, de azt is megtudhatták a hallgatók, mik azok a kihívások, kockázatok, amelyeket érdemes számba venni hazánkban.

Az eseményen részt vett Vargha Tamás államtitkár, Székesfehérvár országgyűlési képviselője is, aki elmondta, hogy a kormány elkötelezetten támogatja az önkéntesség ügyét: megalkották a nemzeti önkéntes stratégiát, valamint rögzítették a köznevelési törvényben az

ötvenórás közösségi szolgálatot, amely 2016-tól alapfeltétele lesz az érettségi vizsgának.

A műhelykonferencián már jól működő programokat is bemutattak az előadók, Marosszéki Emese a Debreceni Életfa Segítő Szociális Egyesületet, Deliné Braila Mária a Teljes Élet Szociális Alapítványt, Palkovicsné Szécsényi Julianna az Otthon Segítünk Alapítvány munkáját ismertette. Az önkéntességhez kapcsoló törvényi szabályozást pedig a Székesfehérvári

Szociális Ellátási és Gyermekvédelmi Iroda vezetője, Kincses Zsolt Dávid mutatta be.

Ha a jó példák után bárki kedvet kap az önkéntességhez, információt kérhet és kaphat a témával kapcsolatban a Fehérvári Civil Központban. Érdemes felkeresni a Fejér Megyei Civil Információs Centrum honlapját a www.fejercic.hu-t és a www.onkentespontok.hu oldalt.

Ne feledjék, bárki lehet önkéntes!

Simon Rita

Sikeresen működik a Fehérvári Civil Központ

Számvetésre hívta a Fejér Megyei Civil Információs Centrum a sajtó képviselőit a Fehérvári Civil Központba. A téma maga az épület volt, amely két éve működik civil bázisként. Az azóta eltelt időszakban minden tizedik város lakó járt már az épületben.

Székesfehérvár Önkormányzata a megyeszékhely több pontján biztosít helyiségeket, infrastruktúrát civil szervezeteknek, ezzel is segítve működésüket. Fontosnak tartja a civil szféra támogatását, hiszen jó célokért, gyakran önkéntes munka keretében jutnak el emberek csoportjaihoz, és ők segítenek abban, hogy szükségük van a működésüket segítő szakmai és technikai szolgáltatásokra egy-egy projektjükhez vagy éppen alaptevékenységükhöz. Ebben nyújt segítséget a Fehérvári Civil Központ – fogalmazott Róth Péter alpolgármester.

2012 nyara óta működött a Fehérvári Civil Központ a Fehérvári Civil Központ Nonprofit Kft. A cég szakmai segítségen és tanácsadáson túl az egyszerű irodáktól kezdve a színházteremig különféle funkcióra felhasználható termeket is tud biztosítani ahhoz, hogy ellássák szolgáltatásaikat a civil szervezetek, vagyis tökéletesen ki tudja szolgálni a felmerülő helyigényeket. 2012 nyara óta 33 egyesület, alapítvány vett igénybe tárgyalóhelyiséget, 23 szervezet a rendezvénytermet, 15 szervezet pedig folyamatosan használja az irodahelyiségeket, ezen túl állandó kiállításoknak is helyet ad a ház és egy oktatási intézmény veszi igénybe az oktatótermet. A tárgyalóban 683 órát töltöttek a civilek, a rendezvénytermet 238 órán át, rendezvényekhez kapcsolódó termeket 69 órán át vettek igénybe. A központ üzemeltetője folyamatosan újítja fel a helyiségeket, közösségi tereket, erre eddig körülbelül 3 millió forintot költött. A munkálataiban sok segítséget nyújtanak a bent lévő szervezetek önkéntesei is – ismertette Borján Péter ügyvezető.

2012. december 14-17. között készített egy felmérést Székesfehérvár lakói körében az Echo Innovációs Műhely. A kutatás arra kereste a választ, hallottak-e a megyeszékhelyen élők a Fehérvári Civil Központról és jártak-e már ott. Ruff Tamás adatfelvételi vezető ismertette a 300 fős, reprezentatív telefonos kutatást, amelyből kiderült, hogy a fehérvári felnőtt lakosság 43 százaléka hallott arról, hogy Székesfehérváron a volt Technika Házában Civil Központ működik. Akik hallottak a Civil Központ működéséről, 24 százalékuk már járt is az épületben. Mindezek tükrében megállapítható, hogy sikeresen működik a városban a Fehérvári Civil Központ.

Simon Rita

Munkaértekezlet az áldozatsegítésről

Szakértői munkaértekezletre hívták az általános- és középiskolai pedagógusokat, gyermek- és ifjúságvédelmi felelősöket a Csillagkapu modellprogramot szervező szervezetek Székesfehérváron.

Az áldozattá válás megelőzése, és az áldozatok megsegítése a célja annak a projektnek, amelyet az Echo Innovációs Műhely, a Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság és a Fejér Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálat hajt végre

Fejér megyében. A felmérések azt bizonyítják, hogy az áldozatok alig 10%-a jut el a Szolgáltatáshoz, ezen próbál meg változtatni a program.

A mostani munkaértekezleten tájékoztatást kaphattak az általános- és középiskolai szakemberek arról, hogyan működik az áldozatsegítés a városban és a megyében. Az Igazságügyi Szolgálat bemutatta, mely ügyekben milyen eljárást, segítséget tud nyújtani az áldozatoknak, a Rendőr-főkapitányság pedig ismertette bűnmegelőzési programját. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök jelzőrendszerként működnek az iskolákban, és sokszor nem tudják, kihez forduljanak, ha baj van. A munkaértekezlet kiváló alkalom volt arra, hogy találkozzanak a felek egymással, megvitassák a felmerülő problémákat. Az együttműködés ezzel a megbeszéléssel nem ért véget. A következő hónapokban bevonják az óvodákat és az iskolák igazgatóit is a programba, workshopokat, eszmegbeszéléseket tartanak majd, mindezt az áldozatok megsegítése érdekében.

Simon Rita

Szakmai napot tartott a SZITI Szociális Egyesület a Székesfehérvári Diáktanács középiskolai tagjai számára a Fehérvári Civil Központban a Pont Noked program részeként. Az eseményen összegezték a tanács eddigi működését, és kialakították a további hatékony működés irányvonalait. Az eseményen részt vett Mészáros Attila ifjúsági tanácsnok is.

ALBA CIVIL MÉDIA
Szociális Szövetkezet

Vállaljuk adásmínőségű rádiós spotok, televíziós referencialevelek, PR cikkek, honlapok, hirdetések, kiadványok, arculatok, kiállítási standok, roll up-ok elkészítését és kivitelezését

Mindennapi híreink

A területi adottságok és veszélyeztetettség alapján, a helyi sajátosságok figyelembe vételével kell felkészülni az ár- és belvízi védekezésre – jelentette ki a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságának főigazgatója február 19-én Székesfehérváron. Bakondi György a Fejér Megyei Védelmi Bizottság és a helyi védelmi bizottságok rendkívüli, együttes ülésén vett részt, ahol a Fejér megyei járások hivatalvezetőivel is találkozott, mivel a járások kialakításával a járási hivatalvezetők töltik be a helyi védelmi bizottság elnöki tisztségét, ami fokozott felelősséggel jár. Ezért is fontos, hogy szükség esetén a rendelkezésre álló információk birtokában, megfelelő felkészültséggel hozzanak döntéseket a veszély elhárítása, a károk mérséklése érdekében. A hatékony védekezés alapja ebben az esetben is a megelőzés – mondta a tábornok, hozzátéve, hogy nem lehet általánosságban felkészülni az ár- és belvízi védekezésre. Az adott járás, település katasztrófavédelmi besorolása, kockázatelemzése alapján a védekezésbe bevonható erő- és eszközállomány felmérésével, a szükséges feladatok ütemezésével, a megvalósítás módjának kidolgozásával kell a megelőzés időszakát tölteni, és ha ez megtörténik, akkor valós helyzetben a helyi védelmi bizottságok azonnal meg tudják tenni a szükséges lépéseket. A rendezvény kapcsán Dorkota Lajos, Fejér megyei kormány megbízott, a védelmi bizottság elnöke elmondta, hogy a Duna megyei szakaszának erős az árvízvédelmi kialakítása, ezért Fejér megyében elsősorban belvízi veszélyeztetettséggel kell számolni, amely leginkább Sárbogárd környékét, a sárvízi térséget érinti.

Jótekonysági bált szervezett a székesfehérvári székhellyel működő Magyar SM Társaság, amely a Sclerosis Multiplexszel élőknek segítséget, az országban működő kluboknak pedig szakmai támogatást nyújt. A Társaság új, hagyományteremtő kezdeményezéssel kívánta felhívni a figyelmet az egyre többeket érintő betegsége, egyúttal adományokat gyűjteni a szervezetek munkájához. Ezért rendezték meg

február 16-án azt a jótekonysági bált, amelynek bevétele a Társaság rövid- és hosszú távú céljainak megvalósítására, a Sclerosis Multiplexszel élő betegek rehabilitációjának elősegítésére, életminőségük javítására, valamint közösségi programok szervezésére fordítják a szervezők.

Farsangi mulatságot rendezett a SZÉNA Egyesület február 9-én, szombaton délután a Civil Műhelyben, ahol nem csak a gyermekek, de a szülők is jelmezoltottak a télbúcsúztató programon. A csoki-szökökút és egyéb finomságok mellett zenés műsorral és bűvészmulattal is kedveskedtek a résztvevőknek, valamint játékos vetélkedőket is szerveztek, és értékes tombolatárgyakat sorsoltak ki. Mivel a szervezetről hagyomány, hogy megemlékeznek a Házasság világnapjáról, ezért ebből az alkalomból apró ajándékkal kedveskedtek a házaspároknak.

Hús, saját családja nélkül nevelkedő gyermekek és fiatal töltötte a szombati napot február 9-én a Lurkó Gyermekvédelmi Egyesülettel. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek havi rendszerességgel vesznek részt bűnmegelőzési és természetjáró programokon az egyesület tagjaival, önkénteseivel és a székesfehérvári Város Rendőrkapitányság bűnmegelőzési osztályának dolgozóival. Céljuk természetesen az, hogy bűnmegelőzési információkat osszanak meg a gyerekekkel, és elkerüljék az áldozattá válásukat. Február 9-én a Gárdonyi Géza Művelődési Házban tekintették meg a Vigyázz magadra! című kiállítást, majd a Sóstói tanösvényen volt alkalmuk beszélgetni a látottakról.

Folytatódik az égi plázázás a Piac téren. Bár januárban nem volt kegyes az időjárás a csillagok iránt érdeklődőkhez, de a következő napokban talán nagyobb szerencséjük lesz.

Ebben a hónapban még február 21-én és 23-án települnek ki a Terkán Lajos Bemutató Csillagvizsgáló tagjai egy 20 cm átmérőjű tükrös távcsővel, hogy bemutathassák az égbolt aktuális csodáit. Bár a helyszín fényszennyezés szempontjából nem tekinthető ideálisnak, de így is szépen látszanak a Hold krátereit, a Jupiter felhősávjai és négy legnagyobb holdja. Nagyon tiszta időben pedig a híres Orion-kód és a Fiastyúk csillagai is megfigyelhetők. Persze nem csak nézelődni, hanem beszélgetni is lehet a jelen lévő szakemberekkel, akik szívesen válaszolnak a kérdésekre. A tavaly felújított, és nagy sikerű kezdeményezés nem új keletű, hagyományai a hatvanas évekig nyúlnak vissza. A fehérvári csillagda alapítója, Hajmási József a 60-as évek második felében ugyanitt tartott távcsöves bemutatókat, és az akkori érdeklődők közül néhányan, akiknek a fehérvári csillagvizsgáló országos elismertségét köszönheti, éppen a Liszt Ferenc utca sarkán néztek először távcsőbe. A cél most is az, hogy minél többen kapjanak ízelítőt a csillagvilág szépségéből és a későbbiekben ellátogassanak a fehérvári csillagvizsgálóba.

Vérüket adva emlékeztek a fejér megyei rendőrök február 14-én az évekkel ezelőtt Esztergom – Kertvárosban, szolgálatteljesítés közben elhunyt Borbély Zoltán posztumusz hadnagyra. Ugyanakkor az önkéntes véradással valamennyi olyan rendőr emléke előtt is tisztelegtek, akik szolgálatuk közben haltak hősi halált. A Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság a Magyar Vöröskereszt, illetve az Országos Vérellátó Szolgálat fejér megyei szervezeteivel közösen szervezte meg a főkapitányságon a véradást. Összesen 116-an jelentkeztek, akik közül 111-en tudtak vért adni. A Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság vezetése fontosnak tartja, hogy a rendőrök ne csak szolgálatteljesítés közben, hanem így is segítsék az állampolgárokat.

Nagy sikert aratott az elmúlt hetekben Székesfehérváron a „Játék a múzeumban” című programsorozat, amelynek keretében a helyi múzeumok fogtak össze, hogy az esztendő szinte minden hétvégéjén más-más helyen nyújtsanak kreatív, tartalmas kikapcsolódási lehetőséget a családok és a turisták számára. A programok folytatódnak, így február 23-án, szombaton a Malom utcai Helyőrségtörténelmi Emlékgyűjteménybe várják az érdeklődőket, ahol az állandó tárlat megtekintése során a vendégek megismerhetik Székesfehérvár helyőrségének történetét, katonai múltját a középkortól napjainkig. Március 2-án, szombaton 14.00 és 17.00 óra között egy régen elfeledett, de ma újra reneszánszába élő fényképezési technikát, a camera obscura-t mutatják be a Városi Képtár Deák Gyűjteményben. A családok az „Emlékmentés – Székesfehérvár fotótörténete 1945-ig” című kiállítás keretében ismerhetik meg a fényképezőgépet.

Újabb ellenőrzési akciót indít a Fejér Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve a Nemdohányzók védelméről szóló törvény előírásainak betartása kapcsán. Az országosan összehangolt vizsgálatok két héten át, február 18-tól március 3-ig tartanak. Az ellenőrzés célja nem a bírságolás, hanem a szabálytalanságok megelőzése. A tavalyi akciók beváltották a hozzájuk fűzött reményeket, a tapasztalatok szerint a fokozott hatósági jelenlét azokat is elriasztja a szabálysértéstől, akik egyébként önszántukból nem tartanak be az előírásokat. Fejér megyében tavaly 2605 ellenőrzést végeztek a hivatal munkatársai, a legtöbbet a munkahelyeken és közforgalmú intézményekben, de viszonylag sok szórakoztató, vendéglátó ipari egységet is felkerestek.

Programajánló

Pesovár Ferenc halálának 30. évfordulóján emlékműsort láthatunk a Táncházban. A február 23-án, 19 órakor kezdődő műsorban közreműködik az Alba Regia Táncegyüttes és a Galiba zenekar. A műsort követően kerül bemutatásra az Alba Regia Táncegyesület legújabb kiadványa, a „Falvaink jussa” – Perkáta című könyv és DVD. Fél kilenckor pedig táncbéli mulatság várja az érdeklődőket.

Igazi csemegének ígérkezik a Magyarság és Európa Szabadegyetem február 27-i előadása a Kodolányi János Főiskolán. A szerdán 17 órakor kezdődő rendezvényen Mózes Gergely, a Székesfehérvári Püspöki és Székeskáptalani Levéltár gyűjteményigazgatójának „Szent István kultusza a kommunista diktatúra idején” című előadásával folytatódik a Kodolányi János Főiskola szabadegyetemi sorozata, amely idén kapcsolódik a 2013-as Szent István Emlékév gondolatköréhez.

Sobor Antal naplójegyzeteit ismerhetik meg az érdeklődők február 28-án, csütörtökön 17 órától a Hiemer-ház Báltermében. Az Esztendő című megjelent kötetet Román Károly középiskolai tanár, Székesfehérvár díszpolgára mutatja be.

A kommunista diktatúra áldozataira emlékeznek a február 23-án, szombaton 17 órakor kezdődő programmal a Szent István Művelődési Házban. Az érdeklődők láthatják a Szigorúan ellenőrzött életek című dokumentumfilmet, amely drámai sorsokon keresztül mutatja be a román kommunista diktatúra mechanizmusát, a Securitate működését, a vallás, az etnikai kisebbségek elleni támadásokat, és ezzel szemben a belső szabadság, a morális felelősség, a hit és a hűség erejét. A programon részt vesznek a film alkotói, Petényi Katalin és Kabay Barna, valamint Tőkés László református püspök, akikkel a vetítés előtt hallhatnak beszélgetést a vendégek.

TERJESZTÉSI PONTOK

A Székesfehérvár és Vidéke a következő helyszíneken lelhető fel:

Árpád Fürdő – Kossuth u. 12.
 Árpikép Galéria – Kossuth u. 3.
 A Szabadművelődés Háza – Fürdő sor 3.
 Budai úti könyvtár – Budai út 44-46.
 Caffé Mauro – Kossuth u. 4.
 Fehérvári Civil Központ – Rákóczi út 25.
 Fejér Megyei Művelődési Központ – III. Béla király tér 1.
 Gárdonyi Géza Művelődési Ház és Könyvtár – Sóstói út 1.
 Gazdaság Háza – Hosszúsétátér 4-6.
 Hiemer-ház – Oskola u. 2-4.
 Hermann László Zeneiskola – Városház tér 3.
 Hetedhét Játékmúzeum – Oskola u. 2-4.
 Kodolányi János Főiskola – Sörház tér 1.
 Macher Kft. – Sóstói út 1.
 Papírgaléria – Oskola u. 11.
 Pátria Kávéház és Étterem – Városház tér 1.

Pelikán Galéria – Kossuth u. 3-13. udvara
 Polgármesteri Hivatal – Városház tér 1.
 Semiramis kávézó – Mátyás király körút 1.
 Tóparti Gimnázium és Szakközépiskola – Fürdő sor 3.
 Vajda János Könyvesbolt – Fő u. 2.
 Városi Képtár – Deák Gyűjtemény – Oskola u. 10.
 Vörösmarty Mihály Könyvtár – Bartók Béla tér 1.

És természetesen a lista folyamatosan bővül. Ha Ön is szeretne csatlakozni, keressen bennünket elérhetőségeinken.

